

Volop kansen voor deelweidegang

Deelweidegang kan een mooie opstap zijn naar volledige weidegang. Daarnaast levert het weiden van een deel van de veestapel bij de meeste zuivelfabrieken extra melkgeld op. Een eenvoudige vorm van deelweiden is het weiden van jongvee, maar om te voldoen aan de criteria van deelweidegang biedt het weiden van de oudmelkte koeien de meeste kansen.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

De afgelopen vijf jaar schommelde het percentage melkveebedrijven dat deelweidegang toepast, tussen de zeven en negen procent. Op het percentage van 80,4 van alle bedrijven die een bepaalde vorm van weidegang toepast, lijkt de bijdrage van deelweiden daarmee niet groot. Toch is het ontbrekend dat er afgelopen jaren weinig aandacht is geweest voor bedrijven met deelweidegang, zo stelt Kees Jaap Hin, secretaris van Stichting Weidegang. 'Het zijn vaak bedrijven die zich bewust willen inzetten om een bijdrage te leveren aan weidegang. Bovendien zien we dat deelweidegang bij startende weidebedrijven een opstap kan zijn naar volledige weidegang', vertelt Hin. 'En als laatste, verschillende zuivelfabrieken stimuleren deelweidegang via een financiële vergoeding in de melkprijs.'

Die financiële vergoeding kan per zuivelfabriek verschillen. Zo krijgen leveranciers van FrieslandCampina die deelweidegang toepassen, 0,46 cent per 100 kg melk en ligt de vergoeding bij Bel Leerdammer en DOC respectievelijk op 0,15 cent en 0,25 cent per 100 kg melk. Bij sommige fabrieken zijn juist extra punten met weidegang te verdienen voor het duurzaamheidsprogramma.

Kwart veestapel moet weiden

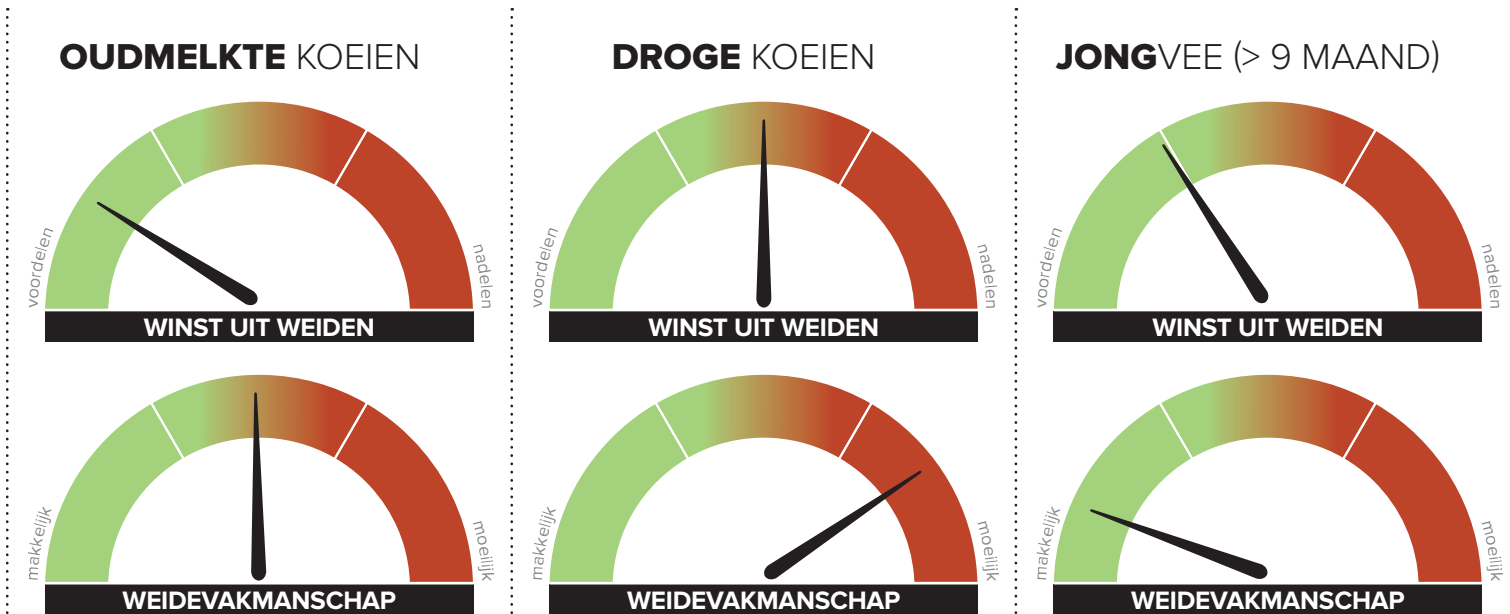
De definitie van deelweidegang is voor alle zuivelondernemingen wel gelijk: een kwart van de veestapel moet in het weide seizoen minimaal 120 dagen weidegang hebben gehad. Voor het aantal weide-uren per dag is geen minimale eis.

Elke diergroep heeft **eigen voor- en nadelen**

Drie diergroepen komen in aanmerking om deelweidegang praktisch in te vullen. Stichting Weidegang zette de voordelen en uitdagingen van het weiden van deze

diergroepen op een rij. Uitgangspunt is hierbij de premie voor deelweidegang, waarvoor ten minste een kwart van de veestapel 120 dagen moet weiden.

Koeien in de tweede helft van de lactatie kunnen prima melk produceren van een rantsoen dat voor een groot deel uit gras bestaat, zonder dat dat ten koste gaat van de productie of gezondheid. Met deze groep kun je gemakkelijk de eis van 25 procent van de veestapel bereiken. Wanneer je koeien naar buiten stuurt die langer dan drie maanden in lactatie zijn, dan vormt deze groep op een gemiddeld bedrijf met jongvee al snel meer dan 30 procent van de veestapel. Randvoorwaarden voor het weiden van oudmelkte koeien is een huiskavel waarbij per 6 tot 10 koeien minimaal 1 hectare weide beschikbaar is. Vanwege arbeidsgemak moet de totale veestapel gemakkelijk te splitsen zijn en is de mogelijkheid van bijvoeren noodzakelijk.

Het voordeel van het weiden van droge koeien is dat ze veel kunnen bewegen en dat het ligcomfort en de hygiëne in de weide goed zijn. Daar staat tegenover dat de controle op voeropname en voersamenstelling lastig is. Daardoor is er een grote kans op stofwisselingsziekten rondom de afkalperiode. Bijvoeren met een op maat gemaakt droogstandrantsoen, bijvoorbeeld in de laatste twee weken voor de droogstand, is daarom aan te bevelen. Voor 20 droge koeien is ongeveer 5 tot 6 hectare weide genoeg. Droge koeien vormen op een gemiddeld bedrijf maximaal 12 procent van de veestapel. Bij een langere tussenkalftijd en een groter aandeel jongvee daalt dit percentage.

De eenvoudigste manier van deelweidegang is voor veel bedrijven het weiden van jongvee. Pinken vanaf 9 maanden of drachtige pinken vragen weinig aandacht en kunnen prima uit de voeten met weidegras. De groep is vaak niet groot genoeg om te voldoen aan de eis van de grootte van 25 procent van de veestapel. Daarnaast jongere dieren weiden is een optie, maar dit zijn wel kwetsbare dieren die bijvoeding nodig hebben voor optimale groei. Ook is er aandacht nodig voor een mogelijke besmetting van long- en maagdarmparasieten. Jongvee heeft relatief minder grote percelen nodig en kan ook op afstand worden geweid. Bij jongvee ouder dan 9 maanden is 6 hectare toereikend voor 25 tot 30 dieren.

‘Die 120 dagen weidegang zijn vaak niet het probleem bij deelweidegang’, zo is de ervaring van Bert Philipsen, onderzoeker bij Wageningen Livestock Research. ‘De uitdaging is meestal of de groep dieren die naar buiten gaat, groot genoeg is om aan de eis van 25 procent van de veestapel te voldoen.’

Bij deelweidegang wordt vaak gedacht aan het weiden van jongvee, maar zeker nu afgelopen tijd veel bedrijven selectief jongvee zijn gaan aanhouden, kan het weiden van jongvee ontoereikend zijn om in aanmerking te komen voor de premie voor deelweidegang. ‘Het weiden van de oudmelkte koeien biedt eigenlijk meer mogelijkheden’, vertelt Philipsen. ‘Dat is een relatief grote groep dieren die voedingstechnisch met weidegras prima uit de voeten kan, zonder dat het melkproductie hoeft te kosten. Het weiden van droge koeien is ook een optie, maar bij die groep vraagt weidegang qua diergezondheid en voeding meer vakmanschap.’

Bij elk van de diergroepen is het volgens Philipsen vooral belangrijk dat er ‘systeembeweidings’ plaatsvindt. ‘Maak een

plan, bied regelmatig nieuwe percelen aan om via smakelijk gras de opname op peil te houden of om het afweersysteem voor wormbesmetting te activeren. Het succes van deelweidegang valt of staat met het plan en de uitvoering ervan.’

Meer grote bedrijven gaan weiden

Volgens Hin zijn de redenen waarom veehouders kiezen voor deelweidegang erg divers. ‘De huiskavel kan te klein zijn om de hele veestapel het jaar rond te gaan weiden of veehouders zijn bang dat er productieverlies optreedt als de hoogproductieve koeien naar buiten gaan. Maar ik merk dat er op nagenoeg elk bedrijf mogelijkheden zijn voor een bepaalde manier van weidegang.’

Hin merkt via Stichting Weidegang dat er al vroeg belangstelling is voor advisering rondom weidegang. ‘De weidepremie motiveert en we zien dat ook grote bedrijven steeds vaker overwegen om weidegang toe te passen. Deelweiden is voor hen beslist een van de mogelijkheden.’ |